

Svitanie

Číslo 1/2019

Ročník 18

Časopis farnosti sv. Michala Archanjela v Závode

Šéfredaktorka: Ivana Potočňáková

Redakčná rada: Pavol Černý, Samko Černý, Anna Diviaková, Mária Hollá, Veronika Prévajová, Peter Kudláč – farár, Alena Pavelková, Gabriela Tarasovičová
Jazyková korektúra: Anna Mäsiarová

Tlač a grafika: Tlačiareň Luna, Moravský Svätý Ján

Vydavateľ: Farský úrad Závod, www.zavodfarnost.sk.

Vydávané pre vlastnú potrebu.

ÚVODNÍK

Potrebuje ešte dnešný človek pôst?

Popolcovou stredou vstupujeme do liturgického obdobia štyridsaťdňového pôstu. V evanjeliách a často i v starozákonných spisoch čítame, ako sa ľudia postili. Fenomén pôstu nachádzame aj v životopisoch svätých. Je to teda niečo, čo bolo v živote verejaceho človeka prítomné po celé stáročia, ba tisícročia. Žijeme však v modernej dobe, kedy, ako sa zdá, sa všetko mení. Padá odveké tabu, všetko je dovolené – vraj. Štyri týždne adventnej prípravy na Vianoce fakticky neexistujú – snáď len v kostoloch. Všade inde majú Vianoce už od septembra, deti sa rodia mimo manželstva a rodiny, často ako nechcené a bez lásky, následne bez kresťanskej výchovy... A niektorí ľudia, žiaľ, aj kresťania, to často komentujú len obligátnym: dnes je taká doba.

Doba – nedoba, sú tu isté hodnoty preverené životom počas dlhých vekov, ktoré navyše, a to je podstatné, majú pôvod v Božom zjavení. Sú teda od Boha. Tieto hodnoty sú nemenné. Každý rozumný človek dobre vie, že ak sa nimi nebude riadiť, podplísi si pod sebou konár, na ktorom sedí na strome života.

Ked' mysliaci človek trochu vníma svet okolo seba, musí byť zdesený z toho, kam spejeme ako ľudstvo i ako jednotlivci. Rútame sa do záhuby po každej stránke. Vzťahovej, ekologickej, ekonomickej, nehovoriac o náboženskej. Tvárime sa, že sa nič nedeje a ešte pridávame plyn. Ked' sa

predsa len nájde niekto, kto urobí niečo správnym smerom, všetci ho svorne od-súdia, vysmejú, znemožnia a odoženú ako otravný hmyz.

A preto je tu pôst. Dnes a práve dnes je ešte potrebnejší ako kedykoľvek predtým. Nie ani tak pôst od jedla – ten má byť len vonkajším vyjadrením toho, čo sa deje v duši, v srdci človeka. Potrebný je predovšetkým pôst od pýchy – matky všetkých nerestí. Pôst od sebastrednosti a sebestačnosti, od bezbrehého konzumovania a vytvárania odpadu, ktorým sme zanevárali už takmer celý svet. Pôst od neláske a nenávisti voči tým, ktorí sú iní alebo sú nám prekážkou v našom bezbrehom užívaní si.

Preto nám Kristus v pôstnom čase hovorí: Kresťan, STOP! Zastav sa a zamysli sa, kam sa rútiš ako jednotlivec! Poodtínaj všetky laná závislostí, ktoré ťa obmedzujú kráčať slobodne za Ježišom po ceste jednoduchosti, skromnosti, pokory a pravdy. Zbav sa všetkého, čo ti bráni vidieť pravdu. Vzdaj sa každej neláske, nenávisti a sebecvta. A uč sa žiť lásku, v láske a v pravde.

Bude to zároveň tvoj príspevok, malý, ale podstatný, k postupnej premene a záchrane ľudstva. A práve vtedy zažiješ skutočnú Veľkú noc a konečne pochopíš Lásku Božieho Syna trpiaceho za teba na kríži.

Požehnaný pôstny čas, radosť z pôstnej premeny srdca a plnosť radostnej nádeje z Ježišovho zmŕtvychvstania

Vám želá a vyprosuje
Váš duchovný otec Peter

Boli sme na vysielacej svätej omši

Začiatkom minuloročného adventu sme dostali pozvanie zúčastniť sa na vysielacej svätej omši pre koledníkov Bratislavskej arcidiecézy, ktorá sa konala v sobotu 15. decembra v Bratislave. Dokonca nás poverili, aby sme na záver sv. omše venovali koledu Mons. Stanislavovi Zvolenskému, bratislavskému arcibiskupovi metropolitovi a všetkým účastníkom. Počas takejto vysielacej svätej omše otec biskup požehnáva koledníkov a vysiela ich

do svojich farností, aby tam s radosťou ohlasovali narodenie Pána Ježiša. S malými obavami, no s radosťou sme prijali túto výzvu. Pustili sme sa do prípravy – pripravili sme si krátke básničky, precvičili koledy a nachystali kostýmy. V našom tíme bola Panna Mária, sv. Jozef, Ježiško, anjeli, traja králi a pastier.

Program sa začal dopoludnia spoločnou svätoomšou v Kostole sv. Jána z Mathy v bratislavskom Starom Mes-

Tlčúce srdiečka a hlásky pripravené na vystúpenie. O malú chvílu nás naši malí farníci budú reprezentovať pred zrakmi otca arcibiskupa a plného Kostola sv. Jána z Mathy v Bratislave.

te. Počas celej sv. omše sme trípli, čo bude nasledovať, keď príde na nás rad. No keď deti začali spievať a recitovať, bolo vidno, že vyťažili maximum z toho, čo vedeli. Bolo to skutočne krásne.

Po skončení svätej omše sme sa presunuli do Domu Quo Vadis, katolíckeho domu evanjelizácie, kde sme sa spoločne naobedovali. Počas obedu Mons. Stanislav Zvolenský naše deti pochválil za vystúpenie a podakoval im. Veľmi ich to potešilo. Po krátkom obede sme rozdelili – staršie deti si

Kamera verejnoprávnej RTVS snímala celý tento vzácný a akčný deň. Malí koledníci bez trémy rozprávali o tom, čím je pre nich Dobrá novina. Ak ste si ešte nestihli pozrieť záznam, nájdete ho v archíve z 15. decembra.

Snehobiele Bianka, Vaneska a Terezka tiež patrili do skupiny, ktorá urobila našej farnosti skvelé meno.

išli vypočuť prednášku dobrovoľníčky z Afriky. Pôsobila priamo na miestach, ktoré podporuje Dobrá novina a deti tak získali autentický pohľad na podporované projekty. Mladšie deti sa zúčastnili na programe, ktorého hostom bolo Klbo z TV Lux. Boli nadšené! Po skončení nosných programov sme sa všetci presunuli na tvorivé dielne, kde sme pobudli až do odchodu domov. Celý deň zaznamenávala RTVS, reportáž je stále dostupná v archíve Správ RTVS z 15. decembra 2018.

Som veľmi rada, že sme sa na tejto krásnej akcii zúčastnili. Aj vďaka tomu

sme ešte viac prenikli priamo do organizácie Dobrej noviny, stretli sme sa s koledníkmi z iných farností a najmä začali sme sa ešte viac tešiť na koledovanie v našej farnosti, ktoré nás čakalo na Štedrý deň. Budeme sa snažiť zúčastniť na vysielacej svätej omši aj na budúci rok. A čo mi najviac utkvelo v pamäti? Rezonovali mi v hlave slová z homílie Mons. Zvolenského: „Koledníci nám všetkým pomáhajú prežiť posolstvo Vianoc oveľa hlbšie“. Ak tomu tak naozaj je, nesmierne sa teším.

Mária • Foto: autorka

Pozvanie k spoločnému stolu

Milí farníci, srdečne Vás pozývame na už tradičnú
pôstnu polievku.

Kedy? na Kvetnú nedelu 14. apríla po druhej sv. omši

Kde? v Pastoračnom centre Božieho Milosrdstva v Závode

Chceme takto podporiť tých, ktorí potrebujú našu pomoc a obetovať pre nich finančný príspevok, napr. vo výške sumy, ktorú by sme vynaložili na nákup surovín a prípravu domáceho nedeleňného obedu. Samozrejme, príspevok je dobrovoľný. Zriekneme sa klasického nedeleňného obedu a spoločne si pochutáme na výbornej pôstnej polievke. Rovnako chceme opäť vytvoriť rodinnú atmosféru nášho farského spoločenstva, takže nebude chýbať ani dobrý koláčik či kávička.

Tento rok výťažok z pôstnej polievky darujeme Centru Sv. Filipa Neriho v Kísumu, ktoré vedie Tomáš Rusnák. Bližšie si o centre a jeho aktivitách porozprávame pri káve, nebudú chýbať ani aktuálne fotografie a správy od Tomáša z jeho misie.

Zároveň bude prebiehať aj veľkonočná burza, ktorej výťažok pôjde na rovnaký účel. V ponuke budú koláče, osúšky, zákusky a veľkonočné ozdoby.

Tešíme sa na Vás!

Ja som Nepoškvrnené Počatie...

... boli slová, ktorými sa Bernadete Soubirousovej predstavila tajomná krásna Pani. Štrnástročnému dievčaťu sa zjavila v Massabielskej jaskyni pri Lurdách vo Francúzsku v roku 1858. Dievča slovám nerozumelo, nevedelo, že 8. decembra 1854 pápež vyhlásil dogmu o Nepoškvrnenom počatí. Ked' Bernadeta oznamila miestnemu kňazovi meno Pani, ten pochopil, uveril zjavneniu a zobrajal dievčinu pod svoju ochranu.

Uzdravenie cestou prameňa

Bernadeta žila v jednoduchých a chudobných pomeroch. Od detstva bola chorá, mala ľažkú astmu a kostnú tuberkulózu nôh. Napriek tomu sa s láskou starala o mladších súrodencov. Nechýbala jej ani viera, viedli ju k jej rodičia. Panna Mária sa Bernadete zjavila spolu osemnáštkrát. Spočiatku Bernadete nikto neveril, zažila veľa príkoria od ľudí i svetskej a cirkevnej vrchnosti. Posolstvá zo zjavení boli hlavne výzvou na pokánie a modlitby

Socha Bernadetky je opäť na svojom mieste.

za hriešnikov. Panna Mária si tiež želala kaplnku na mieste zjavení a organizovanie procesií. Zjavenia však mali a majú aj posolstvo uzdravenia cestou prameňa, ktorý začal vyvierať na mieste zjavení. Spolu bolo údajne uzdravených 4500 ľudí, cirkev oficiálne uznala 68 uzdravení. Správy o zjaveniach sa šírili veľmi rýchlo a odvtedy putujú do Lúrd tisíce veriacich. Cirkev uznala nadprirodzený charakter zjaveniam v roku 1862. Potvrdila, že zjavenia sú pravé a veriaci im môžu veriť.

Neporušené telo

Bernadetka vstúpila v roku 1866 do rehole neverských sestier. Jej zdravotný stav sa však rýchlo zhoršil, vykašliava la krv a dostala pomazanie chorých. S ľažkou chorobou prežila v kláštore ešte dvanásť rokov, počas ktorých sa starala o chorých. Tak ako počas zjavení, aj v kláštore sa Bernadeta stretávala s nepochopením. Ved' toľko ľudí bolo uzdravených a ona sama bola ľažko chorá! Dokonca hovorila, že jej údelom je byť chorá. Bernadeta zomrela v roku 1879 vo veku 35 rokov, úplne vyčerpaná, ale v pokoji a s modlitbou: „Sväta Mária, Matka Božia, pros za mňa, úbohú hriešnicu.“ Bernadeta bola vyhlásená za blahoslavenú v roku 1925 a za svätú v roku 1933. Jej telo bolo dvakrát exhumované a vždy ho našli neporušené.

Vydržala 65 rokov

Úcta k Panne Márii Lurdskej sa šírila i častým stavaním Lurdských jasky-

niek pri kostoloch alebo aj v samotných kostoloch. V našej obci bola jaskynka postavená už v roku 1953 v parku pri kostole. V tom čase to bol údajne jeden z najkrajších kostolných parkov v okolí. Naši predkovia zabezpečili aj sochy do jaskyne, Panna Mária je vyobrazená rovnako, ako ju opísala Bernadeta - krásna biela Pani prepásaná modrou stuhou a pri nej kľačiaca Bernadeta.

Socha Bernadety v jaskynke vydržala 65 rokov. Dňa 6. januára minulého roku ju vo večerných hodinách niekto ukradol. Podľa kamerového záznamu si pre ňu niekto sebaisto a zrejme i cielene prišiel, skryl pod kabát a odšiel preč. Takmer celý minulý rok bola jaskynka bez Bernadety. Chýbala tam, ved' jej prítomnosť pri Panne Márii znamená prítomnosť každého z nás. Pán farár Peter Kudláč zabezpečil novú sochu a na sviatok Nepoškvreneného Počatia, 8. decembra bola posvätená. Bernadeta prežila krátky život, aj ten bol naplnený fyzickým a psychickým utrpením a nepochopením. Napriek tomu mala pevnú vieru a za všetko bola vďačná. Jedna z jej modlitieb znie: ***Za dni, keď si prišla, Svätá Panna, aj za tie, keď si neprišla, budem schopná ďakovať až v raji. Za prijaté facky, za posmešky, za urážky, za tých, ktorí ma pokladali za blázna, za podvodníčku, za zlodejku, vďaka ti, Mária – Matka.***

Richard • Foto: autor

Dobrá novina 2018

Počas posledného vianočného obdobia koledníci Dobrej noviny po celom Slovensku už po 24-krát roznášali viačnočné posolstvo. Ako to už je v Závode dlhorocnej tradíciu, zapojili sme sa opäť aj my. Koledovali sme na Štedrý deň, zapojilo sa 31 detí. Oproti zvyklostiam priniesol tento ročník predsa len jednu zmenu: po prvýkrát sme boli koledovať aj na Húškoch. A myslím si, že sme urobili dobre. Pre nás i pre obyvateľov osady to bol krásny nový zážitok.

Na Húškoch sme vyzbierali 98 € a v Závode 1385,20 €. Spolu sme na účet Dobrej noviny poslali 1483,20 €. Konečný výnos celoslovenskej zbierky bude známy koncom marca, no predbežný stav je skvelých 1 119 777,10 €.

Malé veci s veľkou láskou

Veľmi sa tešíme a sme vďační vám, darcom, že suma, ktorú z našej obce posielame na konto Dobrej noviny, sa každým rokom zvyšuje. Aj napriek

Požehnanie na cestu od pána farára a ideme koledovať!

Koledy o Ježiškovi sú tie najkrajšie...

tomu sa medzi deťmi vyskytli isté pochybnosti a možno nie sú ojedinelé. Počas koledovania sa ma dievčatá z mojej skupinky pýtali, čo sa dokáže vybudovať v Afrike za peniaze, ktoré v Závode vyzberáme. Bude to stačiť? Otázok bolo viac. Rovnako aj ja som mala pochybnosti – je spôsob nášho koledovania dostačujúci? Ako docieľiť, aby sa vyzbieralo ešte viac peňazí? Sú napríklad dediny, kde sa koleduje „od domu k domu“, nielen v rodinách, ktoré sa prihlásili. Uvedomila som si a aj mojim pochybujuúcim dievčatám som sa snažila vysvetliť to na slovách Matky Terezy: „Netúžte robiť veľké veci a hrdinské skutky. Robte tie malé veci, ktoré robíte, tie malé skutky, ale s veľkou láskou.“ Myslím si, že toto všetci, nech sme akokoľvek prepojení s Dobrou novinou, splňame.

Meníme životy

Riaditeľ Dobrej noviny Marián Čaučík počas poslednej návštevy koledníkov u prezidenta Andreja Kiska vyslovil myšlienku: „Účastou na Dobrej novine meníme nielen životy v Afrike, ale aj naše životy tu na Slovensku. Cez osobnú angažovanosť sa stávame vnímateľní až na globálne problémy a na podstatu vianočného a trojkráľového posolstva – Boh sa zjavil všetkým bez rozdielu a to znamená, že sme všetci bratia a sestry.“ Toto neplatí len pre nás, koledníkov. Platí to rovnako pre vás všetkých, ktorí ste nás prijali a prispeli do zbierky. Pre všetkých, ktorí na nás v modlitbe mysleli. Aj prezident Andrej Kiska v jednom zo svojich prejavov povedal na adresu koledníkov Dobrej noviny: „Robíte Slovensko krajším, robíte Slovensko

usmievavejším, robíte Slovensko lepší.“ Pri dnešnom boji o dobré meno Slovenskej republiky sa týmto slovám veľmi tešíme. A sme hrdí, že môžeme byť súčasťou zlepšovania povedomia o našej krajine.

Veľmi pekne všetkým ďakujem za prívanie a štedré pohostenie počas koledovania. Uvedomujem si, že to nie je samozrejnosť. Veľmi si vážime pohostinnosť a štedrosť počas koledovania. Veľké podakovanie patrí aj nášmu pánovi farárovi za pomoc, vedúcim jednotlivých skupiniek a predovšetkým deťom, že sa počas Štedrého dňa obeťovali službe iným.

Koledníci na videu

Tento rok bude Dobrá novina oslavovať 25. výročie svojho vzniku. Pri tejto príležitosti boli všetky farnosti, kde sa aktívne koleduje, požiadane, aby poslali koordinátorom Dobrej noviny krátke video o priebehu koledovania v jednotlivej farnosti. Vytvorené videá budú potom premietané deťom a partnerom Dobrej noviny v Afrike. Aj my sme video vytvorili a poslali. Je zložené z aktuálnych, ale obsahuje aj zopár minuloročných fotografií u nás počas koledovania. Druhú časť videa tvoria minuloročné krátke zostrihy kolied a veršíkov, ktoré deti recitovali.

Priniesli sme vám Betlehemské svetlo.

Každému, kto prejavil vôľu a vhodil lístok s menom rodiny a adresou do škatuľky s nápisom Dobrá novina, zazvonili či zaklopali pri dverách koledníci. Ak ste váhali pustiť do dvora či domu malých poslov dobrej zvesti, napravte to v decembri – v tomto roku budú koledovať opäť!

Veríme, že video urobí radosť.

V sobotu 25. mája máme podobne ako v lani v pláne zúčastniť sa na Arcidiecéznej púti detí v Marianke. Organizátori zabezpečujú púť tak, aby bola príležitosťou podakovať koledníkom Dobrej noviny. Aktuálne informácie o programe budú vo farských oznamoch.

Ďakujem všetkým a teším sa na 25. – jubilejný ročník Dobrej noviny!

Mária • Foto: autorka a archív

Aj náš tím *Farníci* varil guláš

S fašiangovou sezónou sa naša obec rozlúčila súťažou spojenou s dobrým jedlom a veselením. Na sobotu 2. marca pripravila Obec Závod v spolupráci s občianskymi združeniami podujatie Gulášmajster 2019 – Memoriál Viliama Bodu. Medzi rekordnými 25 súťažnými družtvami bol aj náš reprezentant, tím Farníci. Šéfkuchárom bol Richard, zdatnými pomocníkmi Pali so Samkom a Adam. A hoci ich produkt, skvelý hustý guláš, nedosiahol na stu-

Tím Farníci v omladenom zložení varil guláš aj v 8. ročníku podujatia Gulášmajster.

pienok víťazov, v konkurencii sa rozhadne nestralil!

Súťažilo sa v Centrálnom parku pri hasičskej zbrojnici. Podujatie má tradíciu, v tomto roku sa uskutočnilo ôsmy raz. Predsedom poroty bol bývalý šéfkuchár rakúskej presidentskej kancelárie Ján Hajdin. Porota ním vedená po dôslednej anonymnej ochutnávke rozhodla o poradí:

1. Poľovnícke združenie Závod,
2. Mladí dobráci z Veľkých Levárov,
3. Potamon.

Aj farnícky guláš bol skvelý, prídeťte o rok ochutnať!

Ivana • Foto: autorka

A po fašiangovom veselení a „obžerstve“ na nás čaká predveľkonočný pôst. Treba sa nám vôbec postriť? Čítajte úvodník na 1. strane.

ZO ŽIVOTA NAŠEJ FARNOSTI

Ako ste mohli počuť vo farských oznamoch či vidieť v minulom čísle Svitania, zapojili sme sa do súťaže organizovanej Hnutím kresťanských spoločenstiev detí eRko a Slovenskou poštou. Úlohou detí bolo nakresliť obrázok na tému Koledníci. Vybraný obrázok celoslovenskej súťaže bude na Vianoce 2019 zdobiť

Martin Salay

Jana Hollá

Tomáš Hollý

Saška Krajčírová

Jakub Strmenský

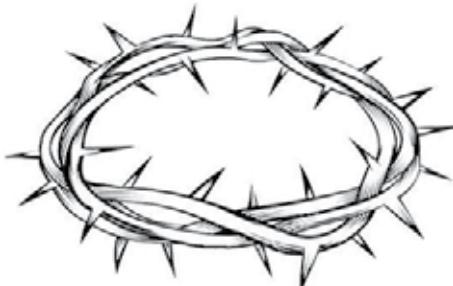
poštové známky. Z našej farnosti sa zapojilo šesť detí: Terezka Strmenská a Jakub Strmenský, Martin Salay, Saška Krajčírová, Janka Hollá a Tomáš Hollý. Všetkým deťom srdiečne ďakujeme za krásne kresby! Obrázky sme odoslali a teraz netrpezlivu čakáme na výsledky súťaže. Milí čitatelia Svitania, ponúkame vám možnosť byť medzi prvými, ktorí majú možnosť nahliadnuť do tvorivosti malých Závodčanov na tému **Koledníci**.

Mária

Autorkou obrázku na zadnej obálke Svitania je Terezka Strmenská.

SVITANÍČKO

Nájdi 7 rozdielov. Obrázky si potom môžeš vyfarbiť.

Vyfarbením polička dopln správne slovo do citátov zo svätého písma.

Nielen z **mäsa** **chleba** **vína** žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z **Božích** **mojich** **našich** úst.

Milostivý **Dobrý** a **milý** **milosrdný** je Pán.

Pán je moje **jedlo** **šťastie** **svetlo** a moja **sláva** **spásu**.

Skúste a **nedivte** **presvedčte** sa, aký dobrý je **Boh** **Pán**.

Veľké **Dobré** **Pekné** veci urobil s nami Pán a máme z toho **radosť** **šťastie**.

Pripravil: Samko

NA VESELÚ NÔTU

Stretnú sa dvaja kamaráti:

- Kam sa tak ponáhlaš?
- Idem za doktorom, manželka sa mi akosi nepáči...
- Vieš čo, idem s tebou, ani mne sa moja nepáci.

Ježiš vojde do miestnosti, kde mala byť veľkonočná večera a vidí, ako sa stoly prehýbajú pod množstvom jedla a vína.

Pýta sa Petra:

- Kde ste vzali peniaze na takú hostinu?
- Judáš vraj niečo predal...

Ježiš príde k učeníkom a hovorí:

- Takže chlapi, teraz ma poriadne počúvajte, nech z toho zasa nie sú štyri rôzne verzie!

Vnuk sa pýta dedka:

- Dedo, prečo celý deň čítaš Bibliu?
- Vieš... učím sa na záverečnú skúšku.

Pilát sa spýtal Jozefa z Arimatei:

- Prečo chceš odovzdať svoj nový hrob pre toho kriminálnika Ježiša?
- Ved' je to len na víkend.

Pripravil: Pavol

Dotýkajú sa vecí, v ktorých je prítomný Pán

Poznáme to asi všetci – v nedeľu dopoludnia vypneme sporák či televízor, vy-leštíme topánky a náhlieme sa do kostola. Peši, na bicykli či autom. Na rannú či na „hrubú“. Po svätej omší sotva namočíme prsty do svätenej vody a už uháňame za povinnosťami. A popri nich sme si možno ani nevšimli, kto sedel vedľa nás v kostolnej lavici. Alebo komu sme podávali ruku na znak pokoja. A pritom náš chrám je plný vzácných ľudí, ktorí pracujú či žijú na Božiu slávu. Svetská pýcha či ľudská chvála pre nich nie sú hodnotou. Rubriku Poznáme sa z kostolných lavíc sme otvorili preto, aby sme sa vo farnosti lepšie spoznali. Aby sme poznali ľudí, ktorí svoje dary premieňajú na radosť iných. Prinášame vám dnes ďalší rozhovor. Zhovárame sa s našimi paniami kostolníčkami **Zlatkou Hajdinovou a Aničkou Rusňákovou**. Obom kostolníčkam sme položili rovnaké otázky. Veľmi si cenníme otvorenosť a úprimnosť, ktorú prejavili pri vzniku tohto rozhovoru.

Mami, prečo aj my nie sme kostolníci?

Zlatka Hajdinová, kostolníčkou je 13 rokov

Kto vás priviedol k viere? Čím je pre vás viera?

Narodila som sa v roku 1949 ako druhé dieťa svojich rodičov Márie a Štefana Valentovcov. Sestra Marta mala vtedy 15 mesiacov. Po mne prišli na svet ešte dve sestry. Bývali sme vo veľkom dome oproti kostolu. Sväté omše nebývali večer, tak ako teraz, ale ráno o 6.30 h. Mama nás pravidelne budili a posielali na sv. omšu. Marta vyskočila z posteľe ako prvá, mne to trvalo dlh-

šie. Každý večer sme kľačali pri posteli alebo pod obrazom so Svätou rodinou a modlili sme sa večerné modlitby. Keď sme mali asi 13 rokov, zapísali nás do Ružencového bratstva. Za hriech sa považovalo neprežehnať sa pred kostolom alebo pred krížom, hriechom bola aj maškrnosť alebo vyplazený jazyk.

Keď som bola šiestačka, prišiel do našej farnosti dôstojný pán profesor Štefan Michálek. V hlbokom komunizme nás učil náboženstvo. V časoch, keď nám v škole hovorili, že náboženstvo je tmárstvo. že Ježiš Kristus je vymyslená postava. že viera vychádza zo strachu a podobné „múdrostí“.

Navždy som si zapamätala poučky od dôstojného pána: Pravda je zhodou poznania so skutočnosťou. Pýcha a blbosť rastú spolu na jednej halúzke. Aj opice majú strach, ale vieri v Boha nemajú. Obrovským príkladom vo vieri bola pre mňa aj stará mama z maminej strany, stareňka Trajlinková. Aj výchovné metódy, ktoré som uplatňovala pri výchove detí, mám od nej.

Kedy a prečo ste sa rozhodli pre službu kostolníčky? Ako vás služba napĺňa?

Vedľa nášho rodičovského domu bývali strýc Florián Knotek – kostolník.

Pravidelne na presné poludnie chodili zvoníť Anjel Pána. Ako dieťa som mu veľmi závidela. Pýtala som sa mamičky: prečo aj my nie sме kostolníci? V roku 2006 z kostolníckej služby „vzádu“ zo zdravotných dôvodov odstúpila pani Terka Dorocáková. Vtedy ma oslovil pán farár Peter Mášík, bolo to na farskej púti v Medžugorí. Povedal, že som predurčená byť kostolníčkou – bývame blízko kostola. Prosím nebeského Otca, aby táto moja služba nebola na pohoršenie, ale na spásu mojej duše a duší mojich drahých. Z času, ktorý mi dáva, venujem časť Jemu. A nie je to stratený čas.

Takto vyzerá šťastie. Paní kostolníčka Zlatka s manželom a vnúčatami. Pred niekolkými týždňami oslávila krásne okrúhleživotné jubileum. Želáme jej k nemu pevné zdravie, veľa lásky a Božieho požehnania. Nech ju ešte dlho stretávame usmiatu medzi kostolnými lavicami!

Spomeniete si na nejakú veselú či vtipnú príhodu z rokov svojej služby?

Pripravovala som veci na sv. omšu. Do sakristie prišla nejaká pani a niečo „nesmierne dôležité“ sme preberali. Obetnú misku, ampulky, víno, vodu som zaniesla na miesto. Svätá omša bežala, blížilo sa obetovanie. Kňaz odkryl obetnú miska a tá bola... prázdna. Neboli v nej žiadne hostie. Ako som sa len hanbila!

Čo by ste odkázali našej novej pani kostoličke, vašej „partáčke“?

Aby bola lepšia vo svojej novej funkcií, ako som ja.

Pani Zlatka, služobne staršia kostolička, sa s nami rozlúčila svojím obľúbeným citátom sv. Augustína: *Miluj svoj osud, je to Božia cesta pre teba.*

Kto je Aurélia (Zlatka) Hajdinová

Študovala na odevnej priemyslovek v Trenčíne, v roku 2007 absolvovala Univerzitu tretieho veku, odbor systematická teológia.

V roku 1972 sa vydala za „Jáňana“ Jána Hajdina. Za prvých 6 rokov manželstva sa im narodili 2 dcéry a 2 synovia, po 15 rokoch ešte jedna dcéra. Dnes všetci žijú v manželstvách. Hajdinovci sa tešia z 10 vnukov a 4 vnučiek.

Ten obraz vidím aj dnes

Anička Rusňáková, kostolníčkou je 4 mesiace

Kto vás priviedol k viere? Čím je pre vás viera?

K viere ma priviedli moje problémy, moje hriechy. Vždy som sa modlila, no myslela som si, že to všetko sama dám do poriadku. Pravú vieri mi ukázali moji starí rodičia, veľa sa za nás modlili. Opatrovali nás, keď sme boli deti. Kedysi neboli medzi domami brány a ja, ako 4-ročné dievčatko, som často z domu utiekla k starence. Naši doma vedeli, kde ma majú hľadať. V kostole som sedávala za dverami, tam, kde kedysi sedávali „žebráčky“. V tých časoch býval kostol otvorený celý deň. Každý večer sme sa modlili – na kolenách. Potom sme si čítali Sväté písma, starencu nám o každom obrázku rozprávali. Najviac sa mi páčila potopa sveta.

Zažila som veľa zlyhaní a pádov na samé dno. A práve viera ma vždy postavila na nohy. Nosím svoje svedectvo, ktoré prvýkrát zverejním. Keď sa začali zjavenia v Litmanovej, v roku 1993 sa nás aj zopár Závodčanov zúčastnilo na púti. Bola som aj ja s Mariškou Golankou. Od nás vtedy ešte do Litmanovej nechodil autobus, putovali sme s Pezinčanmi. Litmanová je úžasné miesto. Stáli sme na kopci, vdychovali jedinečnú atmosféru tohto miesta, keď som odrazu zbadala niečo

veľmi zvláštne. Hovorím Mariške: „Kukaj, jaký obraz tam visí!“ a ukazujem nad senník. „De? Já nic nevidzím!“ odpovedala mi Mariška obzerajúc sa dookola. „Podzívaj sa dobre nad seník,“ ukazovala som rukou, no zjavne som obraz videla len ja. Bola to úplne jasná podobizeň Matky ustavičnej pomoci. Azda mám vidiny? Moje rozpaky však rozplynul jasný a zreteľný obraz. Som si úplne istá, že som ho videla. Aj po návrate domov som oňom neprestávala rozmýšľať. Moja mama odoberali časopis M Rosa. Čítala som si ho u nej, na konci bývali svedectvá veriacich. Odrazu som natrafila na svedectvo panej, ktorá písala o obrovskej milosti, ktorej sa jej dostalo. Videla nad senníkom v Litmanovej obraz Matky ustavičnej pomoci. Takto, cez časopis, mi Panna Mária dala jednoznačnú odpověď na malinkú pochybnosť: ozaj som to videla? Áno. Nepochybujem.

Kedy a prečo ste sa rozhodli pre službu kostolníčky? Ako vás služba napĺňa?

Keď sa vraciám späť rokmi svojho života, žasnem nad tým, ako si ma po celý čas náš Pán viedol. Toľkokrát som zlyhal a On i moja dobrá matka Panna Mária boli vždy pri mne, hoci som si to neuvedomovala. Nič sa neudeje zo dňa na deň. Služba kostolníčky je pre mňa veľký dar. Dotýkam sa vecí, v ktorých je prítomný Ježiš. To je pre mňa, nehodnú, obrovský dar. Moja cesta k službe bola kľukatá a plná prekážok. Dnes však môžem povedať, že

Na birmovke s krstnou mamičkou.

nesmierne ďakujem za všetko, čo ma postretlo. Vážim si čas, keď sme bývali s mojou mamou. Bol to požehnaný čas. Nikdy by mi nenapadlo, že raz budem kostolníčkou. Božia prozretelnosť je naším rozumom nepochopiteľná.

Čo by ste odkázali pani kostolníčke, vašej „partáčke“?

S pani kostolníčkou máme dobrý vzťah, rovnako s naším pánom farárom, otcom Petrom. Dúfam a verím, že nám takýto vzťah dlho vydrží. Na slávu Božiu.

Pani Anička, služobne mladšia kostolníčka, venuje čitateľom Svitania svoju oblúbenú myšlienku od sv. Františka Saleského:

*Milý brat, milá sestra,
večná Božia Prozreteleenosť si už od počiatku zaumienila darovať ti KRÍŽ ako drahocenný poklad Svojho Srdca. Ale skôr, ako si ho dostal/-la, Boh sa naň pozrel svojím Všemohúcim Pohľadom, premyslel ho svojím Božským Umom, vyskúšal svoju Múdrou Spravodlivosťou a zohrial ho svojím Láskavým Zmilovaním. Zmeral ho Rozpätými Rukami, aby náhodou nebol ani o milimetr väčší alebo o miligram ľahší. Potom ho požehnal svojím Svätým Menom, pomazal Svoju Milosťou a vdýchol doň Svoju Útechu, no ešte raz sa pozrel na teba a na tvoju odvahu a statočnosť. A až potom ti ho poslal ako dar svojej Milosrdnej Láske, aby si sa stal/-a tým,*

čím si, a aby si našiel/-la svoje naplnenie v Bohu.

Kto je Anna Rusňáková

Z manželstva s bývalým manželom Štefanom sa Rusňákovcom narodili 4 deti – Tomáš, Richard, Štefan a Tatiana. Štefko už je pri našom Pánovi. Rodina naňho s láskou spomína. Tomáš je misionárom v Keni, Richard štastným otcom troch dcér, Táňa mamičkou ministra Martina.

Adam a Ivana • Foto: archív A. H. a A. R.

Moje deti, dar Boží.

Zvláštne „náhody“ spájajú Závod a Arezzo

Čo má spoločné malá obec na Záhorí s talianskym mestom Arezzo, ktoré je najbohatším mestom v oblasti Toskánsko? Určite to nie je bohatstvo, ani pamiatky, ani história. Mesto Arezzo sa stalo bohatým výrobou zlatých šperkov, je plné historických pamiatok a osídlené bolo už v staršej dobe kamennnej. Z tohto slávneho sídla v strede Talianska však pochádza svätý Donát, ktorý bol biskupom mesta Arezzo a jeho sochu sme mali v našej obci od roku 1892. Žiaľ, aktuálne ju po poslednej krádeži nemáme. A veľmi chýba. Až donedávna sme vedeli len o tomto jedinom spojení s mestom Arezzo.

Môj bratranec, kapucín Rastislav Ezechiel Koch, ma však upozornil ešte na jedno dôležité spojenie s mestom Arezzo. A tým je prototyp kostolnej veže nášho farského kostola. Zvonica závodského kostola je jedinečná, jednoduchá a pritom dokonalá. Vždy, keď sa vracam z cesty a vidím tvar zvonice nášho kostola, viem, že som doma. Nikde som taký tvar zvonice nevidel a nikdy by mi nenapadlo, že existuje ešte jedna takáto zvonica.

Áno, existuje a to priamo v meste Arezzo! Prototyp zvonice nášho kostola pochádza zo zvonice Katedrály sv. Donáta v meste Arezzo. Náš kostol bol postavený v 19. storočí. Katedrála v Arezze

Zvonica Katedrály sv. Donáta v Arezze.

pochádza z 13. storočia. Jediné, čo zatiaľ vieme z historických prameňov je, že stavbu nášho kostola projektovali a dozorovali architekti z Talianska. Je zrejmé, že architekti bud' boli z Arezza, alebo mesto dobre poznali.

V tejto súvislosti ešte jeden fakt, ktorý už sotva bude náhodou. V rovnakom čase, ako architekti z Talianska projektovali náš kostol so zvonicou, bol v roku 1892 postavený podstavec pod sochu sv. Donáta, patróna katedrály Arezzo. Po tomto zistení mi socha sv. Donáta chýba ešte viac. Rozhodol som sa preto vykonať púť k oltáru sv. Donáta v Katedrále sv. Donáta a vidieť na vlastné oči originál našej závodskej zvonice. Možno sa pri nej budem cítiť ako doma...

Richard • Foto: internet

Milost' zasvätiť život chorým

Všemohúci Boh povolal k sebe 10. decembra 2018 našu rodáčku, rehoľnú sestru Jolantu Máriu Homolovú, dcéru spoločnosti Dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul, vo veku 95 rokov. Rehoľná sestra Jolanta sa narodila 18. mája 1923 v Závode ako jediné dieťa manželom Homolovcom. Túžbu po rehoľnom povolaní pocítila už v detstve prostredníctvom lásky k trpiacim. Pre rodičov bolo nesmierne ľahké dať súhlas rozhodnutiu dcéry pre rehoľné povolanie. Navela súhlasili a svojmu dieťaťu požehnali.

Láska preukazovala službou chorým, starým, trpiacim a opusteným ľuďom ako zdravotná sestra a laborantka v rehoľnom rúchu v rôznych slovenských mestách: v Banskej Bystrici, Turčianskych Teplicach, Trenčíne či Nitre. V ľahkých 50-tych rokoch slúžila aj v Českej republike v nemocničiach a domovoch dôchodcov. Pri náročnej a zodpovednej službe bola združom jej sily Eucharistia, modlitba a rozjímanie.

Tí, ktorí ju poznali, spomínajú, že vždy

Na fotografii rehoľná sestra Jolanta Mária Homolová (vľavo) a náš rodák prof. Jozef Vrablec počas vianočných sviatkov v provinciálnom dome spoločnosti Dcér kresťanskej lásky v Nitre.

bola horlivá a naplno sa venovala zvereným úlohám. Pre svoje okolie a pre nás, rodákov, bola veľkým darom a povzbudením. Aj napriek požehnanému vysokému veku a zdravotným problémom mala vždy záujem o život v spoločenstve sestier, o cirkev a práve náš farský časopis Svitanie ju spájal

Sestru Jolantu (vľavo) prekvapili spolušestry, v deň 95. narodenín jej pripravili dojímavú oslavu.

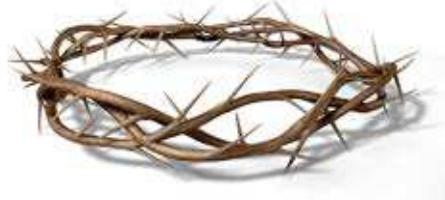
s dianím v rodnej dedine. Posledné roky prežila v Dome sv. Kataríny Labouré v Bošanoch. Apoštolát modlitby vykonávala v tichu svojej izby alebo v kaplnke. Modlitby a utrpenie obetovala zvlášť za hriechov a svojich príbuzných. Trpezivo a s láskou niesla kríž staroby.

V jednom zo svojich posledných listov písala: "Pán mi pridáva bolesti ako odčinenie za hriechy moje a celej rodiny. Prosím o modlitbu, aby som v trpezlivosti skončila svoj život na zemi. Pán mi dal milosť zasvätiť svoj život chorým, za čo mu denne dakujem. Nech Vás

Pán Ježiš poteší svojou láskou."

Modlíme sa, aby Nebeský Otec, ktorého lásku ohlasovala blíznym službou a pomocou, udelil jej večnú radosť v nebi.

Alena
Fotografia poskytla B. Majzúnová

Pred šiestimi rokmi putovala do Bošán takáto výprava. Rehoľná sestra Jolanta okrem deväťdesiatych narodenín slávila aj sviatok svojho duchovného narodenia sa v cirkvi.

Telesná schránka rehoľnej sestry J. M. Homolovej bola uložená na cintoríne v Bošanoch.

SPOMIENKA

Tak, ako tráva a kvet vädne,
aj život má svoj čas,
raz skončí a vráti sa
k Bohu každý z nás.

26. mája tomu bude 5 rokov,
čo nás opustila

Terézia Prevajová

Touto spomienkou by sme sa jej radi podčakovali za práce, ktoré robila pre náš kostol. Plachty, ktoré vyšívala spolu s ďalšími farníčkami, dodnes zdobia naše oltáre. Jej šikovné prsty tisíckrát museli pichnúť ihlu do plátna, keď vytvárala vzory. Máme v živej pamäti, ako spolu s manželom chodili po južnej Morave, aby zaobstarali biele plachty so vzorom, aký videla s Mistríne. Hoci sa im to spočiatku nedarilo, ich snaha nebola mŕna a tieto plachty takisto obdivujeme na oltároch nášho farského kostola. Ďakujeme Ti, Terka naša a s láskou spomíname.

Horliteľky Ružencového bratstva

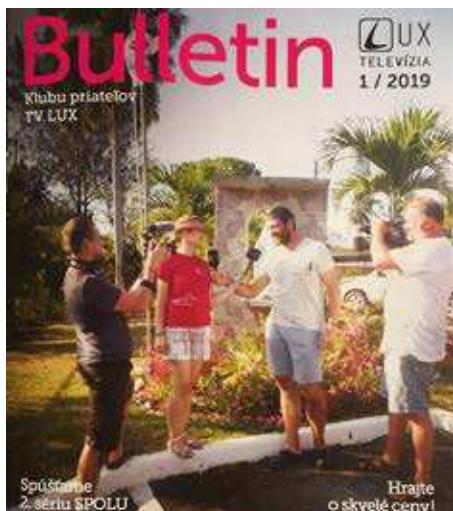
Staňte sa členom Klubu priateľov TV LUX

Klub priateľov je spoločenstvo ľudí, ktorí podporujú Televíziu Lux modlitbami, finančnými darmi či praktickou pomocou. Členstvo v klube k ničomu nezaväzuje. Tvorcovia televízie sú vďační za modlitbu, ktorú za nich obetujme. Finančné príspevky pomáhajú skvalitňovať vysielanie, prinášať viac filmov a priamych prenosov.

Výhody pre členov Klubu priateľov TV LUX

- Sväté omše za všetkých členov živých aj zosnulých (UT 7.00 h)
- Bulletin o dianí v TV LUX (vid' foto) päťkrát do roka
- Aktuality a programové informácie e-mailom
- Archív relácií TV LUX na DVD

Bližšie informácie: 02/2129 5555,
klub@tvlux.sk, www.tvlux.sk

ZO ŽIVOTA SVATÝCH

Sv. Konštantín Filozof

14. februára uplynulo 1150 rokov od smrti svätého Konštantína Filozofa. Poznáme ho skôr pod menom Cyril, hoci toto meno mu patrilo len posledných 50 dní pozemského života. Práve s ním však vstúpil do dejín Európy spolu s bratom Metodom.

Konštantín sa narodil v roku 827 v zámožnej rodine významného vojenského veliteľa v druhom najväčšom byzantskom meste Solúne (Thessaloniki, Grécko). Etnický ráz mesta bol pestrý, cez námorný prístav pulzoval život s krajinami Afriky a Ázie a v Solúne žila aj početná židovská komunita. Tieto okolnosti pozitívne formovali Konštantínovu osobnosť, jeho jazyková zdatnosť svedčí o výchove v multikultúrnom prostredí. Po smrti otca bolo povinnosťou cisára postarať sa o siroty dôstojníkov v aktívnej službe. Takto sa 14-ročný Konštantín dostal do hlavného mesta a študoval na cisárskej univerzite. Konštantín odmietol sobáš s dcérou ministra Theoktista, a tým aj perspektívne postavenie v cisárskej administratíve. Rozhodol sa pre duchovný stav a vstúpil do služieb patriarchu ako knihovník – sekretár v Chrá-

me Svätej Múdrosti (Hagia Sophia). V tomto úrade nezotrval dlho a odišiel do niektorého z kláštorov na brehoch Bosporu. Pre výnimočnú vzdelanosť ho napokon vymenovali za profesora filozofie na univerzite.

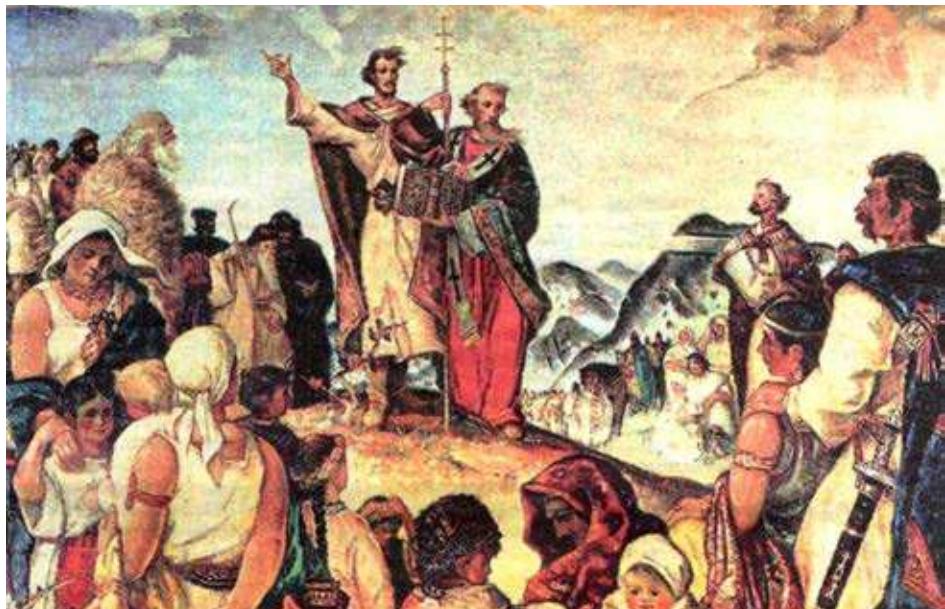
Najznámejšou Konštantínovou misiou je vyslanie na Veľkú Moravu. Bol zbožný aj vzdelaný zároveň, vytvoril hlaholiku, aby dokázal vysvetliť v slovanskom kultúrnom prostredí základné pravdy kresťanskej viery. Hlaholské písmená sú rôznorodou kombináciou troch základných symbolov (kríž, trojuholník a kruh), ktoré zároveň slúžili ako pomôcky výkladu slovných pojmov. Kríž ako symbol vykupiteľského diela Kristovho, trojuholník ako symbol Najsvätejšej Trojice a kruh ako symbol všemohúcnosti, nekonečnosti a plnosti Božstva. Hoci celá misia predstavuje len nepatrny zlomok z veľmi

pestrého Konštantínovho života, stala sa známyou najmä vďaka neskoršiemu pôsobeniu brata Metoda. Konštantín preložil takmer všetky liturgické knihy, ktoré sa v tom čase v Byzancii používali. Najprv preložil celú liturgiu sv. Jána Zlatoústeho (Chrysostoma), potom liturgiu sv. Petra a napokon všetky štyri evanjeliá. Ako úvod k prekladu napísal aj poetickú skladbu Proglas. Proglas bol objavený až v r. 1858 v Srbsku. Veľkomoravská misia bola zavŕšená neobvyklým rozmachom a akceptovaním kresťanstva medzi slovanským obyvateľstvom východnej Európy. Hoci v dôsledku politických nezhôd museli žiaci Konštantína a Metoda odísť z nášho územia, usadili sa v okolitých krajinách a stali sa základom vzdelanosti v Macedón-

sku a Bulharsku a ich pokračovatelia účinkovali ďalej v Chorvátsku, Srbsku a Rusku.

Pápež v Ríme prijal slovanské knihy, posvätil ich, položil ich na oltár v chráme sv. Márie (Santa Maria Maggiore) a spolu s bratmi spievali liturgiu v slovanskom jazyku. Potom pápež nechal niektorých žiakov vysvätiť za kňazov (Gorazda, Nauma a Klimenta), medzi inými aj samotného Metoda, ktorý bol dovtedy diakon. Konštantín sa rozhadol zostať v Ríme a vstúpiť do kláštora. Prijal rehoľné meno Cyril. Ako mnich tu však žil len 50 dní a na následky choroby 14. februára roku 869 zomrel vo veku 42 rokov. Metod sa rozhadol svojho brata pochovať v kostole sv. Klimenta, kde doteraz uchovávajú jeho relikvie.

Pripravil: Pavol • Zdroj: internet

ČASY BOHOSLUŽIEB POČAS VEĽKÉHO TÝŽDŇA

KVETNÁ NEDEĽA čiže NEDEĽA UTRPENIA PÁNA 14. 04.	07.30 Svätá omša s požehnaním ratolestí a procesiou 09.00 na Húškoch 10.30 Svätá omša s požehnaním ratlestí a procesiou
Pondelok veľkého týždňa 15. 04.	18.30 Svätá omša
Utorok veľkého týždňa 16. 04.	18.30 Svätá omša
Streda veľkého týždňa 17. 04.	18.30 Svätá omša
Zelený štvrtok Pánovej večere 18. 04.	09.30 Omša svätenia olejov (Bratislava – katedrála) 18.30 Svätá omša na pamiatku Poslednej večere
Veľký piatok 19. 04.	14.00 Pobožnosť krížovej cesty 15.00 Slávenie utrpenia a smrti Pána 20.00 Uschovanie Oltárnej sviatosti
Biela sobota alebo VEĽKÁ SOBOTA 20. 04. Veľkonočná vigília	09.00 Vyloženie Oltárnej sviatosti 19.30 Uschovanie Oltárnej sviatosti 20.00 Svätá omša s obradom svetla – Veľkonočná vigília
VEĽKONOČNÁ NEDEĽA alebo NEDEĽA PÁNOVHO ZMRTVYCHVSTANIA - Slávnosť s oktávou 21. 04.	07.30 Slávnostná sv. omša 09.00 na Húškoch 10.30 Slávnostná sv. omša

ŠTATISTICKÁ BILANCIA ZA ROK 2018

V našej farnosti bolo pokrstených

- celkom 33 detí
- z toho bolo:
 - 20 chlapcov
 - 13 dievčat

V roku 2017
27 pokrstených,
z toho:
14 chlapcov
13 dievčat

29 detí bolo pokrstených v 1. roku života, 4 deti staršie ako 1 rok,
z toho bolo len 16 legitímnych a 17 nemanželských detí.

Sviatosť birmovania

prijalo 22 mladých

V roku 2017
1 birmovaná osoba

K sviatosti Eucharistie

prvýkrát pristúpilo 25 školopovinných detí
(13 chlapcov a 12 dievčat) a jeden dospelý muž.

V roku 2017
29 prvoprijímajúcich

Sviatosť pomazania chorých

bola vysluhovaná počas celého roka v domácnostiach a v DSS na požiadanie,
vo štvrtok vo Veľkonočnej oktáve aj v kostole v rámci sv. omše.

Sviatosť manželstva

prijalo 11 katolíckych párov.

V roku 2017
13 párov

Pohreby

pochovaných bolo 25 zosnulých,

V roku 2017
31 pochovaných

z toho:

- 17 mužov
- 8 žien
- najstaršia bola 85-ročná žena
- najmladší bol mŕtvonarodený chlapec
- z toho len 12 prijalo sviatosti zomierajúcich

16 mužov
15 žien
92-ročný muž
novorodenec
15 zaopatrených

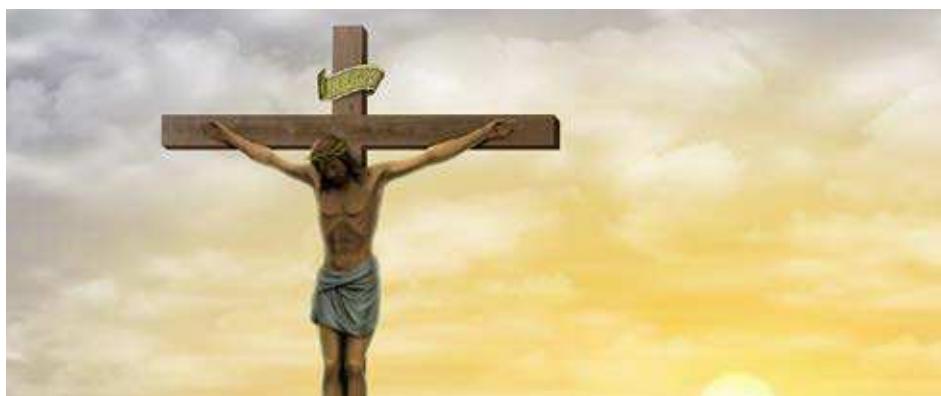
FARSKÁ MATRIKA

Sviatost krstu prijali

Olívia Kajanová	*	krst:	25. 11. 2018
Liam Michal Bulák	*		09. 12. 2018
Timon Drozd	*		09. 12. 2018
Šimon Trajlínek	*		09. 12. 2018
Matúš Svalier	*		10. 02. 2019
Tamara Valentová	*		10. 02. 2019
Matyáš Večerka	*		10. 02. 2019

Do večnosti sme vyprevadili

Mária Hrúzová, rod. Matoková	† 24. 11. 18	pohr.: 27. 11. 2018
Alojz Majzún	† 08. 12. 18	15. 12. 2018
Ján Egl	† 15. 12. 18	19. 12. 2018
Marián Bulla	† 17. 12. 18	21. 12. 2018
Anna Maričáková, rod. Hurbánková	† 28. 12. 18	31. 12. 2018
Ján Medúz	† 31. 12. 18	05. 01. 2019
Ladislav Majzún	† 28. 01. 19	31. 01. 2019
Miroslav Moravčík	† 10. 02. 19	16. 02. 2019
Dagmar Bukovčáková, rod. Šúrková	† 11. 02. 19	16. 02. 2019
Miroslav Adamovič	† 26. 02. 19	02. 03. 2019
Mária Šrámková, rod. Húšková	† 28. 02. 19	04. 03. 2019
Anna Žáková, rod. Kubíková	† 01. 03. 19	05. 03. 2019

...GLORIA IN EXCELSIS DEO ...

Terezka Strmenská